

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК I. Ч. 191. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 11-го вересня 1942.

No. 191. Jersey City, N. J., Friday, September 11, 1942.

VOL. I.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВЕргон 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕргон 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНГРЕС ПОЧИНАЄ ДІЛАТИ В СПРАВІ ІНФЛЯЦІЇ

ВАШИНГТОН. — Провідники конгресу однозгідно заявили, що вони візьмуться за ухвалу законів, що протиділяють інфляції. Інфляцію треба за всяку ціну здержати, говорять вони. Проте дехто передбачає над тою справою чимало гарячих дебат. Деякі конгресмени є думки, що президент повинен виразніше сказати, в якій саме спосіб він хотів би контролювати інфляційні течії, а конгрес ухвалив би йому в тім напрямку відповідні закони.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАБОРОНИВ ПОДВИГНУ ПЛАТНЮ В СВЯТА І НЕДІЛІ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт заборонив фабрикам виплачувати, а робітникам жадати, подвійної платні в свята і неділі. Він сказав, що на основі закону взаємодіючих праці кожна вироблена година, поверх 40 годин в тиждень, повинна бути планена півтора раза, а не два рази.

ОБМЕЖЕННЯ ТАКСІВОК В НЬО ЙОРКУ

ВАШИНГТОН. — Директор Офісу Оборонної Транспорзації, Джозеф Істмен, зарядив зменшення таксівок в Нью Йорку. Ті таксівові компанії, що мають по більше, як три таксівки, мусять припинити висилку що третьої із своїх таксівок, на вулиці міста. Знову ж малі компанії, що мають по три таксівки, чи менше, не можуть оперувати своїх таксівок більше, як 6 днів на тиждень. Також вони матимуть обмежені границі, куди та як мають кружляти по місті. Не вільно їм їхати далі, як п'ять миль поза границі п'ятьох діляниць Нью Йорку. Тими обмеженнями, говорять знавці, можна буде врятувати річно 15,000 гумових опон, як теж 10,000,000 галлонів газоліну.

АПЕЛЬ ДО РОБІТНИКІВ, ЩОБ ЗІДІЛИ ДО ПРАЦІ РАЗОМ

МІНЕОЛЯ, Л. Ай., Н. Й. — Місцеві промисловці ствердили, що робітники, котрим уряд дав додаткові пайки на газоліну тому, що вони мешкають далі від фабрик, не виконують як слід прохання уряду, щоб до праці збиратись по кількі робітників разом, а не їздити одинцем. Спрягаючись разом, можна заощадити чимало газоліну й гумових опон. Промисловці закличали робітників, щоб добровільно виконували те прохання уряду, коли не хочуть, щоб їх до цього змушено.

ВИРІБ ГУМИ В АМЕРИЦІ

БОФАЛО. — Проф. Елдер сказав перед американським товариством хеміків, що з кінцем наступного року американські фабрики штучної гуми вироблятимуть мільон тон цієї гуми річно. Вже тепер в тій цілі будуються фабрики, гнорив він. Мільон тон, як обчислювали попередньо американські знавці, є сума, котрої потрібно для Америки, щоб заосмартити всі її потреби.

МУТНІ ВІДОМОСТІ ПРО ДРУГИЙ ФРОНТ

ВАШИНГТОН. — Советський амбасадор Літвінов мав конференцію з секретарем стейту Корделом Голом. Опісля для преси не подано вияснень про що вони говорили. В столиці кружляють вістки, не заперечені ні не потверджені урядом, начеби Совети були незадоволені з недавньої промови Чорчила в британському парламенті, бо з тої промови зовсім не виходить, що вже скоро другий фронт в Європі буде створений. Знавці кажуть, що таке невияснене положення може дійсно означати, що альянти не задумують створювати в близькій будуччині другого фронту, а може й означати, що вони до того готуються, але хочуть Гітлера збаламутити.

ГАРІМЕН ЗА ПОМІЧ СОВЕТАМ

НЬО ЙОРК. — Представник Америки до Англії, в цілі узгодження воєнних потреб Об'єднаних Держав, Еверіл Гарімен, повернувши до Нью Йорку в прилюдній промові заявив, що Америка й Британія повинні чимскорше дати всяку можливу поміч Советам, щоб вдержати їх у боевмі стані. Він заявив, що Совети будуть боротись навіть хочби мусіли відступити поза Урал. Німці цієї зими ще матимуть у Советах чимало боротьби й втрат, говорив він.

МІЛІТАРНІ ЗОНИ НА СХІДНІМ ПОБЕРЕЖЖІ

НЬО ЙОРК. — Ген. Дром, що командує оборонними силами Америки вздовж східного побережжя, заявив, що вздовж того побережжя, в 12 стейтах, буде запроваджено 906 полос, в котрих життя цивільних людей буде дещо обмежене. З тих полос, говорив він, будуть усунені всі особи, з американським громадянством, чи ні, на котрих буде найменше підозріння, що небезпечно їх в тій полосі залишати. Їм буде зведено забратись десь далі в глибину краю. Про те, хто буде мусіти з тих полос вибиратись, рішатиме спеціальна судова лава, а опісля шераз буде розглядати цю справу спеціальна рада старшин, при воєнним штабі.

Згорів Великий Американський Транспортний Корабель

НЬО ЙОРК. — Повертаючи з Європи, великий американський корабель „Вейкфілд“, що колись перед війною носив назву „Менгетен“ і був найбільшим та найкращим американським кораблем, запалав вогнем і внутрі зовсім згорів. На ньому було дещо війська, а більше цивільних робітників, що повертали до дому з певних робіт в Англії. Усіх їх було 1,600. Як згорів вогонь і видно було, що не вдалось його погасити, на нірокім морі підхав до корабля американський кружляк і забрав на себе всіх людей. Не пропала при тім ні одна особа. „Вейкфілд“ горів далі, але не пішов на дно. Післані напроли нього буксири затягнули його до порту. Армія розвела слідство над ствердженням причин цього пожежу.

ПЕТЕРСОН ПРО СПРАВНІСТЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЗБРОЇ

КЛІВЛЕНД. — Підсекретар війни, Петерсон, в прилюдній промові заявив, що не звертаючи уваги на критичні завваги деяких добре інформованих людей, американська зброя, зокрема повзи і літаки, такі належать до найкращих на світі. Він говорив, щоб слухачі повірили не так його опінії, як фактам, бо та його опінія створена на основі дійсних фактів, одержаних з фронтових ліній. Американські повзи нищать найкращі німецькі повзи в значно більшому числі, ніж сами улягають знищенні. Подібне з літаками. В деяких випадках японські літаки зазнавали знищення п'ять, а навіть десять, до одного американського. Знову ж на європейському фронті американські повітряні фортеці, хоч виконали дотепер кількадесять наїздів на нацистичні позиції, знищили багато ворожих об'єктів та зістрілили чимало німецьких найкращих літаків, сами зазнали втрати лише двох фортець.

ЯПОНЦІ ПІДСУВАЮТЬСЯ ПІД ПОРТ МОРЗБІ

АМЕРИКАНСЬКА КВАТИРА В АВСТРАЛІЇ. — Японські відділи, що продираються крізь високі гори та крізь нетри, на східній кінціку острова Нової Гвінеї, знов поробили певні успіхи і підсунались на 16 миль ближче до згаданого Порту Морзбі. Вони тепер віддалені від того Порту на 44 милі. В тім Порті Об'єднані Держави побудували сильні повітряні бази проти японців.

„ВБИТИ ОДНОГО ЯПОНЦЯ“ — КАЖЕ МЕКАРТУР

АМЕРИКАНСЬКА КВАТИРА В АВСТРАЛІЇ. — Ген. МекАртур видав заклик до американських воєнків, щоб кожний з них поставив собі за ціль вбити бодай одного японця.

Туреччина Дає Запевнення про Свою Невтральність

АНКАРА (Туреччина). — Вендел Вилкі, представник президента Рузвельта, заявив газетам, що турецький міністр закордонних справ дав йому рішуче запевнення, що Туреччина остаточно й надалі поза орбітою Осі.

Вилкі разом з американським амбасадором Стейнгардом мав передтим довшу конференцію з турецьким міністром закордонних справ, Менеменшоглю. Вилкі запевнив міністра, що Америка буде далі помагати Туреччині. Вилкі привіз особисті поздоровлення від президента Рузвельта до турецького президента Інону.

НАЦИСТИЧНА ПРЕСА ВЖЕ ЗГАДУЄ ПРОМОВУ ЧОРЧИЛА

СТОКГОЛЬМ. — Берлінська преса вже перервала свою мовчанку про промову Чорчила в британському парламенті. Пише тепер, що це промова банкрутства, та покпивається з братерства між Сталіном і Чорчилом. Радіові коментатори на нацистичних радіях кажуть, що мовляв англо-саксонські народи сильно розчаровані промовою Чорчила.

АНГЛІЙСЬКІ ЮНІ ЗА РЕФОРМУ АНГЛІЙСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА

ЛОНДОН. — Конгрес британських робітничих юній ухвалив резолюцію з домаганням, аби все шкільництво стало безплатним і переводилося в публичних школах. Проти резолюції промовляли на конгресі прихильники церковних шкіл, головню католики.

НАЦИСТИЧНА ФІЛЬМА ПРО ДІСП ПОВНА НЕВДАЧА

ЛІСБОНА (Португалія). — Багато мешканців португальської столиці запросило німецьке посольство на висвітлювання німецької фільми: „Як ми дали собі раду з британцями в Діеп“. Фільма не зробила на глядачів бажаного нацистами вражіння. Вони вийшли з вражінням, що велику частину фільми підроблено в студії.

ВИЛКІ В ЄГИПТІ. — Вендел Вилкі, особистий представник президента Рузвельта, розмовляє на єгипетському фронті з двома італійськими полоненими. Він вибрався в довшу подорож, щоб дістати „інформації з першої руки“ і передати їх президентові. Місцевість, де відбулась ця стріча, це Алямейн, довкруги якої ідуть ще далі бої.

НАЦІ РОБЛЯТЬ ДРІБНИЙ ПОСТУП ПІД СТАЛІНГРАДОМ

МОСКВА. — З величезною концентрацією піхоти й повзів німецькі війська всіли проломати советські лінії під Сталінградом фронтовим нападом зо заходу, однаке при всіх великих коштах добули лише дві неназвані місцевості. Крила російської лінії не подалися.

Советський комунікат признає, що німецькі війська проломали советські лінії на північно-західних окраїнах Новоросійська, советської флотної бази на Чорному Морю, котру німці проголосили були занятою ними ще в минулу неділю.

Російський комунікат каже, що між 1. травня і 31. серпня советські війська розбили 73 ворожі дивізії, в тому числі: 54 німецькі, 8 румунських, 6 мадярських, 4 італійські й 1 словацьку.

СОВЕТИ РОЗЧАРОВАНІ АЛІАНТСЬКОЮ ПОВЕДІНКОЮ

МОСКВА. — Звідомлення російської преси про промову Чорчила в британському парламенті підтверджують тут вражіння, що совети не можуть розчисляти на скорі відкриття другого фронту.

Рівночасно серед керманців советського союзу слідно зріст огірчення на те, що советського союзу Америка й Англія не трактують як рівнорядну з ними одиницю. Це вражіння скріпилося поданою в промові Чорчила вісткою, що Злучені Держави й Англія дійшли до повного порозуміння в справі всіх піль воєнних операцій; справа в тому, що на цій нараді представників советського союзу не було.

Промову Чорчила російські газети подали, але пропустили з неї уступи про незгоду між Англією й Росією щодо характеру війни на морю.

АЛІАНТИ ЗАВДАЮТЬ ПОВАЖНІ УДАРИ ОСІ В ЄГИПТІ

КАЙРО. — Бритійські літаки завдали поважні втрати німецьким і італійським позиціям і їх повзівним валкам, що йшли дорогою між Матругом і Колуомом. Гармати з літаків розбили велике число повзів та висадили в повітря одну цистерну газоліну. По дорозі домів зострілили один німецький літак.

Аліантські бомбери знову бомбардували великою силою Тобрук.

Німці кажуть, що їх генерал Ромель важко захорів якоюсь недугою та що він може буде звільнений з команди. Яка це недуга, не сказано. Деякі офіцери навіть говорили, що генерал вже виїхав до Німеччини.

Німецьке радіо потвердило вістку, що на єгипетському фронті згинув генерал Георг фон Бісмарк, командант німецької 21. панцирної дивізії, крєвняк князя Оттона фон Бісмарка, основника німецької імперії.

ПОЛІТИКИ ОСУДЖУЮТЬ ПОЛІТИКУ ПЕТЕНА

ШАТЕЛЬГІОН (Франція). — Французькі газети подають вістку, що Жіль Женей, бувший президент сенату французького парламенту, і Едвард Ерію, бувший президент палати послів, покинули цей осідок французького парламенту та вернулись до приватного життя.

Газети однаке не подали вістки, що перед своїм уступленням ці два французькі політики остерегли маршала Петена, начальника держави, перед захопленням диктаторської влади та піддаванням Франції під контроль німецької політики. Осторога, поміщена в довгому листі до Петена й Ляваля, являється остаточним зрівнянням між цими політиками та Петеном і Лявалем. Подію пояснюють як доказ, що Франція знаходиться тепер у важкій внутрішній кризі.

РОСІЙСЬКІ БОМБОВИКИ РОБЛЯТЬ НАЛЕТ НА МАДЯРСЬКИНУ

БЕРН (Швайцарія). — Контрольовані нацистичним урядом радіові станції в Будапешті, Відні й Празі й по південно-східній частині Німеччини перервали в середу вечером свої програми, бо на центральну Європу робили рівночасно налети: британські й американські літаки зо заходу, а советські літаки зо сходу. Бритійські й американські летунки бомбардували Франкфурт над Менном, а советські Будапешт. За мадярськими звідомленням, у цьому рейді згинило в мадярській столиці 11 осіб.

ВИМОГИ ДРУГОГО ФРОНТУ НАПРУЖУЮТЬ ТРАНСПОРТОВІ ПРИСПОБЛЕННЯ

ЛОНДОН. — Генерал Роберт Литлджан, начальник квартирмейстер на американсько-європейському театрі, заявив пресовій конференції, що відкриття другого фронту вимагає понад 500,000 тон корабельного перевозу місячно, якщо альянти мають доставити до Європи зброю й провіант для такої армії, яку Німеччина удержує у Франції. Крім цього треба 4 мільйони тон корабельного перевозу, аби таку силу там доставити.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and
holidays by the Ukrainian National Association, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменный текст оглашения мае бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подорожне число три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з понеділка (з англійською частинкою):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграницю:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

ТІ САМІ ІДЕАЛИ

Наближається пора, коли по наших громадах починаємо обдумувати план громадської праці на цілий рік, до наступного літа. І треба, щоб такий план уже тепер був виготовлений принаймні згрубува, бо інакше наші імпрези в користь воєнної допомоги нашої державі, чи наші Листопадові Свята, Свята Шевченка і т. п. знову не випадають так, як повинні, як це було в минулому році. А це може статись ще й тому, що багато активних наших людей є тепер в армії, що багато наших хлопців, що виповнювали програми як хористи, солісти чи бесідники, є тепер при війську. А це поважна перешкода, яка поставити не одну громаду в тяжке положення.

Зокрема хочемо звернути увагу на те, щоб не повторилась історія з минулого року, що в багатьох громадах взагалі не святковано наших традиційних народних свят. Так не повинно бути! Хто думає, що, наприклад, Листопадове Свято колізує в чимебудь з теперішнім воєнним положенням чи з американською участю у війні, той не доцільно і не розуміє як слід тих великих ідей, які заставили наш уряд і американський нарід піти війною проти агресорів. Бо всі національні свята, які обходимо, а які зв'язані з Україною і українським народом, є тісно зв'язані з американськими ідеалами. Тарас Шевченко додачував в законі Вашингтона праведність і бажав собі, щоб такий порядок був і в Україні й серед українського народу. Свята, що зв'язані з поривами українського народу до своєї державності і самостійності, підкреслюють постійно, що український нарід піднявся відновляти свою народноправну державу тільки на своїх власних землях, де він становить більшість, згідно з тими принципами, що їх проголосив американський президент Вільсон. Знову-ж а це особливо важне, наш теперішній уряд, зокрема наш президент Рузвельт, продовжують іти по тих правильних шляхах, по яких ступав президент Вільсон, очевидно з змінами, які є природні, бо останні десятиріччя багатьох дечого нас навчили. Тому ми сьогодні підносимо, наприклад, потребу творення в Європі великих державних спілок, федерацій, тощо. Але це не має нічого спільного з продовжуванням старих насильств, чи з творенням нових! Ось тому ми, американські українці, не потребуємо нічого міняти у наших святах, бо вони завжди були проти того всього лиха, з яким нині Америка бореться.

Але при тому ми завжди мусимо мати на увазі, що ми у війні. Тому кожна наша енергія мусить бути спрямована в першу чергу на те, щоб у тій війні перемогти, себто, щоб давати нашому уряду ту допомогу, якої від нас жадає, і це більше. Але в тому наш народні свята не можуть бути ніякою перешкодою, бо можуть і повинні бути використані для тої цілі. А при тому і для пошановання пам'яті тих українських людей, що мучились і мучаться за те, щоб і Україна стала вільною.

За Президентову Владу

У своїм посланні до американського конгресу про потребу законодавства проти додержання життя президент Рузвельт зажадав ухвалення відповідного законодавства про ціни фермерських продуктів до 1. жовтня, а при тому загрозив, що, нечинність з вашого боку (себто: конгресу) вложити на мене перед народом краю неухильну відповідальність доглянути, аби воєнному зусиллю не грозила далі небезпека економічного хаосу.

„На випадок якби конгрес занедбав акцію й не зробить відповідної акції, я возьму на себе відповідальність і я буду ділати“.

Ці слова президента стрінулися з осудом деяких політиків і публіцистів. Як можна було згорі сподіватися, републиканці добилися в гострих словах послання нагоду спекти свою печеню. Деякі з них, як наприклад, сенатор Вільсон, навіть підняли крик, що це послання це загроза для вільного уряду: мовляв, як президент може заступити акт конгресу, то він може теж зробити конгрес пустим інструментом. Як він може приймати на себе законодавчу владу, то він може перевернути і судову владу. „Така акція з його боку перемінити би надзвичайне довіря, дане конгресом для успішного ведення конгресу на такий рід абсолютної влади, якою покористовуються диктатори, проти котрих розуміння уряду ми воюємо“.

Однак більшість громадянства зовсім не приймає такого гістеричного розуміння президентової загрози конгресові. Холодніші публіцисти підкреслюють передовсім, що в кожну війну, в котру були вмішані Злучені Держави, президент правильно перебирав широчезні права та часто виконував на свою відповідальність вчинки, рішення котрих могло би видаватися належним законодавчій владі. Замітно при тому, що першим президентом, який часто робив на свою відповідальність річ, які навіть за його власним признанням належали конгресові, був Лінколн, що вийшов з републиканської партії, котра власне тепер підносить найгостріші голоси критики, коли таке саме, на її думку, робить президент з противної партії. Поступав у подібний спосіб у першу світову війну президент Вільсон, котрий теж виходив з заповідання, що на нього, як на головного команданта американських збройних сил край вложив надзвичайні обов'язки й відповідальність, а тим са-

мим і надзвичайну владу. Правда, президент Вільсон не все покористовався цією владою, але не робив цього тому, що признавав себе неуправним це робити, а тому, бо вважав, що йому догідніше напирати на конгрес, аби цей доконав потрібного.

Щодо закиди диктаторства, котрий підняв републиканський сенатор Вільсон, то щодо цього звісно, що диктатори часто забирають собі надзвичайну владу нібито для надзвичайної потреби, але потім цієї влади не зрікаються навіть тоді, як надзвичайна потреба вже минула. Це певно мав на думці президент Рузвельт, коли в своєму посланні до конгресу вважав за потрібне додати: „Відповідальність президента в воєнний час захоронити державу є дуже велика. Ця тотальна війна, в якій воюємо на фронтах по всьому просто світі, робить ужиток виконавчої влади багато більше суцільною, ніж у якунебудь попередню війну. Я не можу сказати, яких влад треба вживати, аби виграти цю війну“.

„Американський народ може бути певним, що я буду вживати своєї влади з повним розумінням моєї відповідальності перед конституцією й моїм краєм. Американський народ може бути певним, що я не буду вагатися вжити всієї влади, вложеної на мене, для довершення розгрому наших ворогів“.

„Колиж війна буде виграна, вся влада, на основі котрої я діяв, повернеться сама собою народові, до котрого вона й належить“.

Зовсім так саме запевнення, і то навіть майже тожоними словами, дав президент у своїй радіовій промові, вголосній у той самий день, у котрій було доручене конгресові послання президента.

Президент знову запевняв громадянство, що він не буде вагатися вжити своєї надзвичайної влади, аби довершити розгром наших ворогів, вжити її там, де наше власне безпеченство вимагає такого розгрому. І що по вигранні війни надзвичайної влади автоматично повернеться назад до народу, з котрого вони вийшли.

Питання, яке підняли противники президента, властиво в тому, чи можна президентові вірити, що він цю владу добровільно народові поверне. З поведінки американських народних мас не можна мати сумніву, що вони своєму президентові вповні довіряють.

Будьмо Справедливі

Канадський „Український Голос“, котрий до дискусії над справою нашого національного проводу вніс чимало цінного матеріалу, в одній із своїх статей з 26. серпня ц. р. під заголовком „Будьмо справедливі“, пише:

„Легко сказати, що за недоволю українського народу в Європі, чи й Канаді, винні провідники, інша річ показати пальцем, котрі саме провідники й чим якраз вони провинились. Але українцям, що не мають своєї держави. Чи винні за те провідники? А коли винні, то котрі? Назвіть одного українського провідника, який говорив, що українцям не треба своєї держави! Назвіть одного який кликав українців до боротьби проти української держави! Не знаєте про такого. Не знайте його імені ні в книжках, ні в часописах. Але без найменшого труду знайдете імена людей, що говорили про потребу української держави, кликали до боротьби за таку державу й самі боролись та життя своє в цій боротьбі віддали. Приміром, ні одно імя не було так тісно зв'язане з боротьбою за українську державність в роках 1917—1921, як імя Симона Петлюри. Відома річ, що ця боротьба не довела до успіху; Петлюра не мав стільки сили, щоби українську державу вибороти, він не став для України Вашингтоном. І тільки через те, що він української держави не виборов, нахилилися українці, що не себе, ані українців взагалі тільки його самого винували. Петлюра, мовляв, винен, що нема української держави. Та чим саме він провинився, про це вже ніхто не міг нічого певного сказати“.

В останній реченні, на нашу думку, міститься цілий сукуп справ: „Чим саме він провинився, про це вже ніхто не міг нічого певного сказати“. Зрозуміло, що ходять нам це літати про Симона Петлюру, але про десятки, а то й сотки інших українських провідників, котрі теж може чимось провинились, а може й ні, але ніхто ні тоді, ні тепер про них не може сказати нічого певного. З цього факту випливає для українського народу не одно нещастя.

Діялось це ще за нашої пам'яті і хто перебував в роках 1917—1921 в старім краю, той має всі ті радісні і сумні події перед очима: Петлюра, цей невтомний борець за волю України зазнавав серед українського загалу, в рідних його територіях, в рідні часи різної слави. Раз

люди обожали його, а раз гірко критували. Особливо гірко виступали проти Петлюри галичани, після того, як він заключив союз з Польщею та ніби „відкріс“ західно-українських земель. Між галичаними українцями були навіть такі, що називали тоді Петлюру „зрадником“. В той час годі було цьому навіть дуже дивуватись.

З надірваною славою відійшов Петлюра на еміграцію до Парижа. І щойно коли його життя перервала рука большевицького агента, всі українці, включаючи тих, що йому давніше закидали зраду, почали його величати, над ним плакатили та овивали його ореолом національного мучеництва. Тим ореолом він обвіяний до нині. А всетаки ніхто з українських істориків, публіцистів, чи письменників, ні за його життя ні тепер не спробував написати про нього поважної критичної праці, в якій річевими аргументами бубнило стертій нерозважний закид „зради“, але в якій теж було б річевими аргументами наведено, в котрих місяцях Петлюра дійсно помилявся і де робив промахи в своїй політиці?

Бо промахи він таки робив. Промахи роблять всі. За свої промахи у свій час він не даром зазнавав критики від різних осіб. Обожати особу П'ятого і всеціло одобряти його політику, таки буде нерозумно. Всеціле обожання даних провідників усе містить у собі велику небезпеку, що одного дня якийсь відважний у поглядах правді в очі й з надмірного захвату даним провідником попаде в надмірне огидження ним. В таке попадає у свій час навіть такий геній як Шевченко, що раз захоплювався гетьманами, а раз називав їх „варшавським сміттям, граззою Москви“.

Петлюра не був вільний від помилок. Хто пам'яті ті часи, той знає, що про Петлюру, як про провідника, кружляли тоді вістки, що він не дуже вмів добирати собі співробітників і на провідні позиції часто висував невідповідних людей. З хвилиною мученичої смерті С. Петлюри все це призабулось. Отже — чи це була правда, чи лише сплетні?

Коли ми хочемо, щоб наростаючі покоління не нехтували здобутками і досвідом старших поколінь, то ми не сміємо ідеалізувати наших історичних осіб до дої міри, щоб закривати їх помилки. Ми мусимо отворто ті помилки виявляти, але не застерезенням, що всетаки ми даний історичний особі дамо

належне признание за її добру роботу. Так роблять всі культурні народи. Вони відважно розбирають життя і чини своїх великих людей, не боючись назвати їх промахи по імені. Але називаючи ті промахи, вони не попадають у другу крайність та не змішують їх за те всіляки з болотом. Про Абрагама Лінколна його учасники не раз висловлювались дуже критично. А проте, як кажуть його життєдесці, чимало із тих, що критували Лінколна, мали до нього впрост релігійну пошану.

В нас інакше: або всеціло обожуємо, або всеціло гудимо. А ще частіше буває так, що одна група ту саму історичну особу називає „генієм“, „непомилковим“, майже святим, а друга — лайдаком, чужим агентом. Поступаючи ось так, перша група виявляє велику наївність, а друга — велику мерзотність.

Національних провідників треба розбирати критично, без огляду на те, чи вони ще живуть, чи вже вмерли, й хочби навіть вмерли героїською смертю. Бо їхні чини, без огляду на їх смерть, діють в сучасному, та будуть далі діяти в будучому. Вони мають вплив на життя цілої нації, а це вже само собою є достаточною причиною, щоб у таких справах не мати найменших скрупулів і все розбирати холодно, виявляти помилки і дійсні заслуги. Іншими словами, ми мусимо певно знати хто де завинив, а хто не завинив. З лабораторійної терпеливістю мусимо розбирати вчинки наших провідників, ставлячи їх під побільшаючі шкла і витягаючи з їх вчинків справедливі та розумні висновки. Щойно тоді ми нав'яземо інтелектуальні зв'язки з досвідом давніших провідників й використаємо той досвід для будучого. Інакше кожне наше покоління розкидатиме до самих основ будівлю започатковану старшими і будуватиме щось своє, оригінальне, щоб описати чергове покоління зробило з їхньою будовою те саме, що вони зробили з будовою своїх попередників.

„Любити рідний край“ і „бажати своєї держави“, це само собою є похвальна річ. Це духовна основа, з котрої можна розпочинати не одно корисне діло. Маючи цю основу рядовий член повинен виплекувати іше в собі суцільну дисципліну й послух супроти своїх провідників. Знов провідник маючи цю духову основу, повинен виплекувати в собі знання, досвід, мудрість, вміння передбачати події. Для провідника само духове наставлення не вистачає. Він мусить

(Докінчення на сторінці 3-тій)

Ф. Брентано.

Пан Евзебій

(Докінчення)

Та збанок доти носить воду, поки вухо не відірветься. На своє нещастя пан Евзебій тому кілька днів вніс до своєї влади подання, в якому просив, щоб його стабілізували та щоб підвищили йому платню, бо в таких дорогих часах не в силі вижити із своєї малі платні. Тут почався бешкет! „Вірно вам, — сказав панові Евзебіїв при всіх начальних відділах — що ви не можете вижити з вашої платні! Ха ха! Я взагалі не розумію, як вам досі могла вистарчити ваша платня. То мусить бути якась загадка! Та не можете рахувати, щоби я добре заопинював ваше подання. Бо діорністам, які кажуть собі приносити обід із готелю „Імперіаль“ не належить підвищати платні! Радше знижуйте!“

Пан Евзебій стояв наче разжений громом. Він промимив щось про „непередумане говорення“ — про довголітню вірну службу — та начальник це ще гірше розлютило, слово за словом і заки ще пан Евзебій стямився, начальник виповів йому службу.

— Ось вам і ціла історія — сказав голяр — все це розповіді мені канцелярист Мельник, знаєте, той рудий, він сьогодні стригся в мене.

На другий день ввечері, мама саме засвітила світло, хтось застукав до наших дверей. І хто ввійшов? Пан Евзебій з вузником у руці.

Боже, як він змінився за тих кілька днів! Вже не держався просто. Мало що не заплакав, як розв'язував кланок і спитався мого батька, чи не знає когось, що купив би ті річі. Він тепер безробітний — мусить жити скромніше, хоче забратися відси, а не хоче брати зі

собою багато річей.

Батько глянув на розв'язаний кланок — тоненький сурдут, дві пари виношених штанів, кілька сповитих літніх камізольок — і все! Батько здвигнув плечима та сказав: „Буду старатися, може хтось трапиться“.

Пан Евзебій подав руку, пухляк до дверей та ще раз обернувся і спитав тихо:

— Ви певно вже чули, за що мене відправили?

Батько, якому видно жаль було пана Евзебіїв, пробормотав щось під носом, а пан Евзебій ще раз стиснув батькові руку та сказав:

— Я марнотравник?! Боже! Я марнотравник? — і з цими словами вибіг із хати.

Дивний чоловік — сказав батько й крутився по хаті, начеб зажив якийсь дуже гірке лікарство. Та я добре бачив, що батько втирає собі очі.

Ще минули три дні. Пан Евзебій кожного пополудня виходив тихомирно, згорблений з хати тай до парку. Там виступував собі самотній, тихий куток і в задумі пересиджував на лавці.

Серце мусило кровавитися йому, коли роздумував над чим; як то його вирвали з того життя, до якого так був привик, який то він давніше був гордий, як давніше всі люди мусили з деяким недовіром поглядати на нього, а це все тому — що він... ні про це він радше тепер не повинен думати.

І коли він так раз сидів на лавці, надійшов алеєю якийсь пан. А як побачив пана Евзебіїв, щось у його блідому, запалому лиці мусило сподобатися, бо поздоровився вчепливо та спитався, чи не міг би сісти на лавці біля пана Евзебіїв.

Пан Евзебій, самособою, згодився і так слово за словом стали оба гуторити. Спочатку, як звичайно, говорили про погоду, яка гарна осінь, хоч уже пізна, потім про це то про те, вкінці зійшли на відносини пана Евзебіїв. А пан Евзебій і сам не знав, як це сталося. Бо той незнайомий пан допитувався якось так ніжно, так ввічливо й видно було, що розпитував не з самої цікавості, а мав у цьому якусь причину.

І пан Евзебій розповів, чому його відправили зі служби, що ця історія з готелем „Імперіаль“ це ніщо, лише звичайний жарг, одинока його брехня за все його життя, бо він стидався признати, що від трох літ взагалі не вечеряв і придумав, що каже собі приносити обід із „Імперіаль“.

Його сестра біда училка, осліпла, йому тяжко жити з невеличкою платні, бо й сестра не може вижити із своєї маленької платні, тому місячно мусить посылати їй десять золотих. А цей злощасний с'їс став із готелю „Імперіаль“ дав йому знайомий готельєвський послугач, його земляк, із яким часом, як стрінувся, поговорив кілька слів. Той послугач дав йому той список справ, щоб він бодай прочитав собі, як ідуть великі пани. А тепер уже не може помагати сестрі, бо люди оклеветали його як марнотравника, тепер йому не лишається нічого, як забратися з цього міста; бо він — він того не пережить!

Незнайомий пан встав, подав панові Евзебіїв руку та сказав, щоб не тратив надії, нічого в світі нема так злого, щоб знову не діалося насправді.

І з цими словами пішов. А пан Евзебій довго дивився за незнайомим і наче якась надія пробудилася в ньому.

Ввечері на другий день — як знову сиділи при лямпі — як раз відчинилися двері й у кімнату впав пан Евзебій — блідий, схвилюваний.

Ми всі злякалися, та пан Евзебій вказав на кланок із своїми річами, що все ще лежало на стільці, і сказав: — Вже не треба! Богу дякувати!

Потім нервово подав мому батькові якийсь велике письмо та якийсь лист і задиханий сказав: хай батько читає.

В урядовому письмі було написано, чорне на білому, що за його вірну стійкілітню службу, за його точність і пильність, іменують пана Евзебіїв сталим канцеляристом і признають йому додаток сто золотих. А лист був від незнайомого, якого стрінував пан Евзебій в парку. Він гратулював панові Евзебіїв та просив його, щоб передав від

нього п'ядесят золотих своїй сестрі. А лист був підписаний „Лямеї, державний радник“, бо то йому розповів був у парку пан Евзебій своє горе.

І вже на другий день пішов пан Евзебій до суду, а за вісім днів ступав уже знову випрамлений, начеб прокотнув палицю.

Та в готелі „Імперіаль“ вже ніколи не йв — ніколи!

Сніг паде все ще густими клаптями. Від недалекої церкви чути голос дзвонів. Це ступає похорон пана Евзебіїв. Пан Евзебій — відбуває свою останню подорож — до небесної реєстратури!...

(Кінець).

За Тиждень

Американські Вояки Користаються з „Ленд-Лізу“ Плану

Бюро Воєнних Інформацій заявило минулого тижня, що розкинені по світі американські вояки вже також користаються з „ленд-ліз“ плану. Користаються в той спосіб, що краї, які дістають зі Злучених Держав допомогу на підставі „ленд-ліз“ плану, помагають на місці американським збройним силам. Таким чином Об'єднані Держави спільно використовують свої сили й ресурси на те, щоб успішно боротися з ворогом. Наприклад, американські війська вже дістають за границею воєнні літаки, якщо їм таких на місці потрібно, для них місцеві люди будують аеродроми, пристані для американської флотії, доставляють їм частини до моторових „траків“, харчів, оливої, газоліни тощо. Англійські воєнні кораблі бережуть в своїх водах перевозу американської армії до Європи, а в „джунглях“ й пустинях бережуть американських воєнних аеродромів і доставляють літакам газоліни. Кооперація воєнних зусиль вже розвинулася на широкому масштабі. Вона існує в Англії, Ірландії, Африці, Єгипті, на Близькому Сході, в Індії, Австралії, Новій Зеландії та на островах Тихого Океану.

На основі „ленд-ліз“ плану Австралія й Нова Зеландія вже дали і дають американським збройним силам таку саму допомогу, як Америка дає Новій Зеландії й Австралії. Кооперація воєнних зусиль вже налагоджена і виходить на користь всіх Об'єднаних Держав. Бачим більше американського війська виїждять за границю, тим більше росте кошт доставки. А як військо буде доставляти потрібні йому речі на місці, то воно зменшить кошти свого удержання і звільнить місце на кораблях для перевозу воєнного знаряддя, що його потребують наші союзники. Правда, багато воєнних обставин беруть американські війська з собою з Америки, але є й такі речі, що вони дістають їх від наших союзників на місці, бо так їм вигідніше і практичніше.

Паювання Росте

У Вашингтоні вже приготували план на паювання мяса й оливи до палення в печі. На думку Комітету Харчевого Запобігання, мяса видаватимуть по два і пів фунта на тиждень для особи. Стільки менш, більш мяса зуживали люди в Америці між 1930 і 1940 роком. В останніх двох роках консумція мяса збільшилася, бо зі зростом купної сили люди почали їсти більше мяса. М'ясо піде на пайки ще й тому, що Америка мусить тепер годувати свою армію та мусить доставляти мяса своїм союзникам, згідно з „ленд-ліз“ планом.

Паювання мяса почнуть доперва в січні, але кажуть, що

булоб добре, якщо люди вже тепер їли менше волонини, свинини, баранини і телятини, а замість того їли сир, дріб, рибу і фасолу.

Щодо оливи, то її нестаче через брак транспорту. Оборонна індустрія тепер вживає так багато оливи на паливо, що на ogrіття хат-малоощаю остається. Для того власне треба скупили з оливою. До якого ступня будуть паювати оливу на опал, ще точно не знають, але кажуть, що булоб добре, якщо тепло в хаті не переходило б 68 ступнів, бо тоді можна заощадити на 10 до 25 ступнів тепла оливи. Іншими словами, треба, щоб в хаті було від 10 до 25 ступнів тепла менше ніж було минулої зими.

Морепауство

Приморська комісія оповістила, що в серпні цього року пущено на воду 68 кораблів. Цебто 3 кораблі менше ніж в липні. Але, кажуть, що у вересні цього року вже будуватимуть по три кораблі денно.

Воєнна Адміністрація Морепауства сповіщає, що між 8 і 18 днем вересня реєструватимуть всіх тих моряків й офіцерів, що давніше працювали на торговельних пароплавах. Вони можуть голоситися до Федеральних Бюро Праці на місцях. Роблять це тому, що в Америці зараз треба 100,000 моряків до обслуговування 2,300 кораблів, що їх мають викінчити до 1943 року.

Воєнна Адміністрація також оголошує, що в Елкридж, в стейті Мериленд, будеться захист для тих моряків, що можуть бути торпедовані. В Сан Матео, в Каліфорнії, створено маринарську кадету школу, де будуть вчити морепауства.

Будьмо Справедливі

(Докінчення з сторони 2-гої)

мати потрібне знання, ясність і конкретність думки, візію будучого. Культурні народи стинали і стинають своїм провідникам голову не так за брак патріотичного наставлення, як за нездарне виконання їхніх обов'язків, за нездарний провід. Коли провідників ми будемо розглядати лише під кутом, чи він „бавив своєї держави“, то дійдемо до того, що виправдаємо й явних ренегатів. Бо деякі з них на свій лад „любили свій нарід“ і „хотіли своєї держави“, але... вони не мали віри, що своя держава встоїться і тягнули раз до Москви, раз до Варшави, чи до іншого чужого осередка... Ось так виправдаємо кожного і розгублені сядемо над могилою та заплачемо над нашою гіркою долею.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

Праця Федерального Бюро Інвестицій

Головний прокуратор Бидел недавно дав звіт перед конгресом з розшуків, які виконав департамент справедливості, чи точніше Федеральне Бюро Інвестицій, над списком назвищ федеральних урядників, що за переконанням комітету Даеса належали до підірвних організацій, зокрема до різних фронтоних комуністичних організацій.

З одної листи комітету Даеса, що містила в собі поверх одиннадцять сот урядників, федеральні агенти винайшли лиш двох дійсно винуватих. Тих двох відразу усунуто з посади. Решта, говорив Бидел, була зовсім невинувата. Він аспелював до конгресу, щоб конгресові комітети на будуче не робили таких легкомисних закидів, бо це в адміністраційній чинності вносить замішання, як теж заважає федеральним агентам чимало безпідсвідомого труду.

Конгресмен Даес станув в обороні свого комітету. Він закинув прокураторови Биделі, що той пробуює „вибілювати“ державні чинники і навмисно закриває факт, що в різних галузях державної адміністрації є багато людей з комуністичними поглядами. Він зробив закид до конгресу, щоб той звіт прокуратора Бидела відкинув.

Як закінчиться ціла та справа, ще не знаємо. Та хочемо підкреслити, що ми радіємо, що департамент справедливості, зокрема Федеральне Бюро Інвестицій, так розважно розглядає кожну справу, дбаючи, щоб не заподіяти нікому якоїсь шкоди. Ми маємо повне довіря до департаменту справедливості і до Федерального Бюро, бо знаємо, що Федеральне Бюро складається з вишкочених фахівців, котрі справу розбирають ділово та не даються піврвати ніякій гістерії, викликаній різними клеветами, наштапаними й цукнуванням певних осіб чи груп. Ті особи і групи, користаючи з війни хотілиб з певними людьми, організаціями, чи політичними течіями, особисто розрахуватися. Ділові люди з департаменту справедливості беруть під увагу різні доноси, наштапи, але ніколи заздалегідь не роблять з них висновку, доки найдокладніше не провірять всіх фактів.

У своїй звітній прокуратор Бидел порушив ще одну дуже важну справу: Він сказав, що комітет Даеса, хоч вичислив цілий ряд осіб, належачих до різних підірвних організацій, то не означив точно, що він розуміє під підірвною організацією? А-це дуже важна річ знати, чому саме дану організацію ми вважаємо підірвною? Багато людей корисним організаціям приписують „підірвність“, а багато підірвних організацій заперечує свою

підірвність. Над усталенням цієї справи департамент справедливості теж уважно працював і вкінці усталив 47 організацій, що є підірвними. Серед них підірвними є: комуністична партія Америки, разом з своїми 12 фронтоними організаціями; дві американсько-фашистські організації, вісім нацистських, чотири італійсько-фашистські і 21 японських.

Важко закидати головному прокураторови Биделі, як це дехто робить, що він закриває комуністів, коли саму комуністичну партію Америки він найвиразніше зачисляє до підірвних організацій. Комунізм він таврував підірвним вже кілька разів попередньо. Таке отверте і авторитетне признание комуністичної партії як підірвну вичислює не одну справу і морально додає заохоти тим особам і організаціям, котрі все борються і нині боряться з комунізмом. Комунізм в Америці вважається за підірвну струю і наші комуністичні попутчики, з „УЩ-Вістями“ на чолі, повинні це собі добре запам'ятати. Комуністична партія Америки стоїть поруч нацистського Бунду.

Комуністи в Америці кожному своїм противникам закидають нацизм. Той закид комуністи з „УЩ-Вістей“ роблять нам майже кожного дня, хоч ми постійно і виразно тавруємо і побороємо нацизм. Нацизм, це дуже небезпечна політична струя, яка в брутальний спосіб роздає політичну, культурну, економічну і релігійну свободу громадян, та обертає всю моральну і матеріальну силу даного народу, на криваві війни з іншими народами. Це наш погляд про нацизм. А тепер комуністи з „УЩ-Вістей“ і їх попутчики хай зроблять таку саму заяву про комунізм і ми повіримо, що симпатії, які вони на зверх виявляють до західних демократій, є щирі.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НАНТИКОК, ПА.

За три вечери 20 членів до У. Н. Союзу.

Дня 20. серпня загостив до нашої громади п. Антін Малачук, організатор У. Н. Союзу. Урядники 319 відділу У. Н. Союзу взяли відразу до роботи і за три вечери зорганізували 20 нових членів. Але можемо легко дістати ще більше. Знаю родини, де батько і мати є в Союзі, але дітей деінде. Були ми з п. Малачуком у одного з них і організатор представив Союзіві поліс, та ще й те, що свій як не заплаче, то хоч скривиться. Але не пішло. Та вірю, що такі і у тих родин, де знайдеться в хаті тих пару центів, що їх треба на забезпечення їхніх дітей у своїй рідній організації.

Дня 23. серпня відбулись організаційні збори 29, 319 і 418 відділів. Прийшло стільки людей, що ніхто того не сподівався. Проводив зборами п. Грозьо, а секретарював п. Н. Салюк. Організатор виголосив довгу промову про те, що собою уявляє наш У. Н. Союз в житті американсько-українського громадянства, як теж вказав на матеріальні користи, які дає приналежність до Союзу. Потім давав усім вдоволяючи відповіді на многі запити.

Секретар 319 відділу.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

НОВИЙ МОРСЬКИЙ ГЕРОЙ.

Це лейтенант Джон Джеймс Паверс з Нью-Йорку, про якого згадував президент Рузвельт у своїй недавній промові. Він збомбардував кілька ворожих кораблів з літака. Має 32 роки. Є на лісті „пропавших“, бо нема вістки, що з ним сталося.

„Чотири Свободи“

Директор Бюро Воєнних Інформацій, Елмер Дейвіс, випускаючи у світ книжечку п. з. „Чотири Свободи“ (Дж. Фор Фрідомс) заявив, що повна дискусія мирових цілей Об'єднаних Держав є можливою зброєю, яка може виграти війну. В цій книжечці, яка появилася в роковини підписання Атлантийського Чартеру, розяснюється основні свободи, за які Об'єднані Держави боряться.

„Наше завдання — виграти війну як найшвидше“, казав Дейвіс. „Та американський нарід виконає це надлюдське зусилля, коли йому будуть ясні цілі, за які ми бореємся. Ми змагаємось не тільки проти когось, але й за щось. Ми бореємось за вільний світ для тих людей, що — як скаже державний секретар Гол розуміють, що „можливість втішитися волею є вислідом готовності боритися, терпіти й гинути за неї... Книжечка про „Чотири Свободи“ і дискусію, яку вона викличе, повинні бути до розмовою на шляху до кращого світа, який ми хочемо досягнути“.

Держави Осі, говориться у книжечці, „обіцяють людству світ, у якому переможені народи будуть жити весь час на службі у своїх панів“. Об'єднані Держави, говориться далі, „планують такий світ, у якому людина зможе стояти просто і ходити вільно, вільна не тільки від людських турбот, але також без страху перед деспотичними силами, з можливістю розвиватися, як окрема одиниця, зповною свободою вести свої діла“.

„Ми і наші союзники“, говориться далі, „змагаємось сьогодні не тільки за те, щоб захистити чесне минуле, давні клічі і віру, але також щоб створити це більш достойне й цінне майбутнє. Вояки, що вернуть з війни, не вдоволяться самою тільки гарантією чудного животіння; вони захочуть найти працю й повне життя“.

Подаючи зміст кожної з чотирьох свобод, книжечка Бюро Воєнних Інформацій каже: Свобода слова: „Щоб жити вільно людина мусить мати змогу висказувати вільно свої думки. Закрийте людині уста, а вона стане або рабом, або ходою болячою. Вільне правління, це найбільш реалістичне правління, тому що воно допускає не тільки те, що людина має шось на думці, але дає їй право це висказати. Очевидно без гарантії, що хтось тим думкам не спротивиться, але за те без страху, що за такий висказ може бути кара“.

Свобода віри: „Ми, себто держави об'єднані у війні, між якими є заступлені всі релігії, передбачуємо переможний мир, у якому всі людські породи будуть ділитися вільно, в його несконного і

недоторкаемого духа, та у безсумнівну цінність людського життя“.

Вільність від нужди: „Деякі околиці світа втішались у деякі часи добробутом, та цей місцевий добробут був частю досягнений коштом зубожіння інших околиць, що разом заставляло всіх жити під вільною загрозою війни. Тепер, індустріальні зміни останніх 150 літ та нові вигляди, що їх включає в собі вже сама назва Об'єднаних Держав складають зміст у думку про „вільність від нужди“ і роблять її не лиш можливою, але й необхідною“.

Вільність від страху: „Заціпна війна, несподіваний збройний напад, тайна поліція, все це мусить раз на все цезувати... Першим кроком до того, щоб звільнити людей від страху, мусить бути такий мирний світ, який не мав би сили сам себе знищити. Цього можна буде досягнути тільки через обеззброєння напасників і через заборону їм узброюватися. Останнім разом їх обеззброєно, але не заборонено їм знову узброїтися. Цим разом вони будуть дійсно обеззброєні“.

Копії цієї книжечки можна дістати звертаючись до Бюро Воєнних Інформацій у Вашингтоні.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В „Свободі“ з 10. вересня справити: В статті „Виявляти недомогання“ при кінці, де пишеться про молоді, має бути так: „Але, якщо не буде егоїстичною...“, пропущено „не“. В новинці „Окружний зізд молоді...“ з Дітройта має бути „Зізд Ліги Української Молоді Північної Америки“. Подано теж „Йосиф Гурскі“, себто з англійська, а має бути по українськи: Осип Гурський.

ПОШИРЕННЯ САБОТАЖНОЇ АКЦІЇ В ЛЮКСЕМБУРГУ.

ЛОНДОН. — Бритійське міністерство інформації подало вістку про поширення саботажної акції на залізницях Люксембургу, незалежної недавно країни, котру нацисти прилучили до Німеччини. Звичайним засобом саботажу є підмішування піску до смаєрівних олій та наставлювання фальшивих сигналів.

ПОДРУЖИЙ СТРАЙК НА ДОПОМОГУ ДЛЯ ГАНДІ.

НЬО ДЕЛІ (Індія). — Племена Колі в державі Бавнагарі постановили вийти на однорічний страйк проти подружжя, думаючи в цей спосіб заставити британський уряд згодитися на умови Ганді.

Д-р Мудерджі, провідник гіндуської меншини Магасаба, відбуд конференції з вішекоролем (губернатором) Індії про рушення Індії з мертвої точки.

ВІЙНА КОШТУЄ АНГЛІЮ ПОНАД 12 МІЛІОНІВ ФУНТІВ СТЕРЛІНГІВ ДЕННО.

ЛОНДОН. — Міністер скарбу заявив у парламенті, що останніми часами Англія видає на війну 12 мільонів 250 тисяч фунтів стерлінгів денно. Досі війна коштує Англію понад 10 біліонів фунтів. 40% воєнних видатків походить з податків.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. ім. І. Франка, від. 334, відбулись 13. вересня, в У. Н. Домі, в годині 1. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важкі справи до пологодження. Також просимо догукуючих членів прийти і вивірити свої залегості, бо в противний раз будуть сусуповані, бо товариська каса дає не може закладати за нікого. За уряд: Н. Залерський, прес: С. Морозович, фін. секр.-кас.: І. Яку, рек. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. Зап. Січ, від. 75, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбулись в неділю, 13. вересня, в годині 1. попол., в галі У. Н. Дому, Мартін уліці. Просимо всіх членів прийти на ці збори, а догукуючих вивірити свої залегості. Також кілька важких справ до пологодження. За уряд: Петро Костирка, Іван Саульський, Мих. Пристані.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома членів, що місячні збори відбулись в неділю, 13. вересня, в годині 1. попол., в галі У. Н. Дому, Мартін уліці. Просимо всіх членів прийти на ці збори. Хто з членів купив Bond's в шпалі, хай подасть суму і номер Бонду урядові відділу. Ця справа була вже говорена на минулих зборах. Догукуючі членів мусять заплатити залеглі вкладки. Старіся випустити дітей до Союзу. Волод. Діанк, прес: Петро Кілець, секр. Ілля Андруський, кас.

ТОЛІДО, О. — Збори Бр. св. О. Ніколая, від. 167, відбулись в неділю, 13. вересня, в годині 1 в місці як звичайно. Просимо членів платити свої вкладки частіше; тепер нема вже безробітні. Ми на чеківній книжці не маємо стільки грошей, щоб за позовину членів можна було вклати вкладки. Члени, що платять частіше до бр. каси, повинні коначної буди на зборах, бо є важка справа до пологодження. Іван Кузьматський, секр.

УВАГА! — ВУНСАКЕТ, ПРОВІДЕНС, КРОМПТОН, ПОТАКЕТ, МЕНВІЛ, Р. АЙ.; БОСТОН, ВУСТЕР, МІЛВІЛ, ТАВНТОН І БЛЕКСТОН, МАСС.!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ПАРОХІЯ СВ. МИХАЙЛА В ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

отрим запрошує всіх українців прийти до ВУНСАКЕТ В НЕДІЛЮ, 11. ЖОВТНЯ 1942 РОКУ

на

ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСВЯЧЕННЯ НОВОЇ ЦЕРКВИ

Посвячення довершить Преосвященний Владика ЮАНН ТЕОДОРОВИЧ при співучасті доколичного священства. Просимо всі доколичні громади здержатися на той день від усяких інших підприємств. Точний порядок буде поданий пізніше. Галізія за оголошенням у „Свободі“.

Комітет.

ГАРТФОРД, КОНН., і ОКОЛИЦЯ!

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13. ВЕРЕСНЯ 1942 РОКУ

відбудеться

ПІКНІК

В ЛИТОВСЬКІМ ПАРКУ

ПОЧАТОК У ГОДИНІ 1-ШІЙ ПОПОЛУДНІ.

Просимо о ласкаву участь.

КОМІТЕТ

Української Католицької Церкви

св. Михайла в Гартфорді.

ЕВАНГЕЛЬСЬКА ХРИСТІАНСЬКА ЦЕРКВА,

1010 ALBRIGHT AVE., SCRANTON, PA., МАТИМЕ СВОТ

БОГОСЛУЖЕННЯ

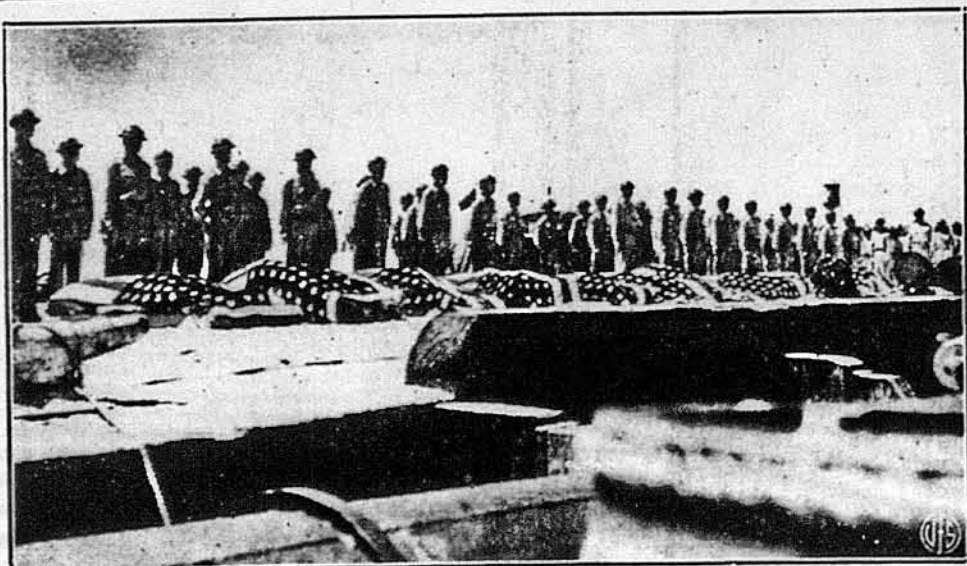
В НЕДІЛЮ, 13. ВЕРЕСНЯ, в годині 10:30 рано і 7. вечір,

а в СУБОТУ 7:30 вечір, які будуть продовжуватися до 20. вересня.

Проповідувати буде Йосиф Матоліна. Вступ вільний.

До участі всіх запрошує

Комітет.

ГЕРОЙСЬКІ ОБОРОНЦІ ОСТРОВА МІДВЕЙ ІДУТЬ НА ВІЧНИЙ СПОЧИНОК. Мідвей покритий славою американських героїв, що віднесли там велику перемогу над ворогом. Але перемога не обійшлася без жертв. На образку бачимо, як товариші зброї віддають останню прислугу поляглим, яких домовини покриті американськими прапорами. Загинуло в боях: 92 офіцерів і 215 вояків. На полі бою остало теж 4,800 вбитих японців.

